

Asia: VN/1230/2026

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Perheenyhdistämisen odotusaikaa koskeva ehdotus

Koulutusperusteinen maahanmuutto on Suomelle kriittinen väylä saada tarvittavaa osaamista työmarkkinoille ja yritysten ja tutkimusorganisaatioiden kasvun ja kansainvälistymisen tueksi. On tärkeää puuttua siihen, että Suomeen tulee opiskelijoita perheineen ilman riittävää toimeentuloa. Business Finland arvioi, että lakimuutos voi kuitenkin heikentää Suomen houkuttelevuutta ulkomaisten opiskelijoiden keskuudessa. Lähtökohtaisesti Suomen kannalta on hyvä, että osaajat muuttavat tänne perheineen, sillä se vahvistaa pitovoimaa.

Business Finland näkee, että esitettyä odotusaikaa ei pitäisi soveltaa ylempiin korkeakoulututkintoihin. Monissa maissa maisteriohjelmiin hakeudutaan vasta sitten, kun työuraa on jo takana. Tällaiset urakokemusta jo omaavat opiskelijat työllistyvät todennäköisesti nopeammin Suomeen.

Business Finland kannattaa toimeentulon tason säätämisestä laissa ja asetuksissa. Perheenyhdistämisen odotusaikaa kriittisempää olisikin luoda luotettavat mekanismit tulotason arviointiin ja seurantaan. Tämä voisi mahdollistaa perheenyhdistämisen heti opiskelijan muuttaessa Suomeen tilanteissa, joissa perheen tulotaso on luotettavasti voitu todentaa riittäväksi. Lisäksi opiskelijan puolison työllistymiseen tulisi tarjota tukea jo ennen maahantuloa.

Business Finland näkee, että opiskelijoiden houkuttelua tulisi suunnata tunnistettuihin Suomen kasvualoihin. Näin varmistetaan, että Suomeen tulevat opiskelijat suuntautuvat aloille, joilla on kasvun myötä odotettavissa osaajatarpeita ja joille on realistisen mahdollisuudet työllistyä. Tämä tukisi myös opintojen jälkeistä toimeentuloa.

Ulkomaalaislain ja tutkija- ja opiskelijalain soveltamista koskeva ehdotus

-

Kielitaitoedellytystä koskeva ehdotus

Business Finland kannattaa ehdotusta siitä, että opiskelun perusteella myönnettävän oleskeluluvan myöntämisen edellytykseksi lisättäisiin opinnoissa vaadittava riittävä kielitaito. Kielitaito on edellytys opintojen lisäksi myös työllistymiselle. Ulkomaalaisten opiskelijoiden, jotka eivät osaa suomea tai ruotsia, on osattava erinomaista englantia työllistyäkseen Suomeen.

Luonnoksen mukaan opiskelijan oleskeluluvan myöntämisen edellytykseksi säädettäisiin opinnoissa vaadittava riittävä kielitaito ja sen osoittaminen. Opinnoissa vaadittava riittävä kielitaito perustuisi luonnoksen mukaan lähtökohtaisesti siihen, että oppilaitos on arvioinut, riittääkö hakijan kielitaito opintojen suorittamiseen. Business Finland näkee, että mikäli kielitaito on oleskeluluvan myöntämisen edellytys, tulisi kielitaitotason määrittelyssä käyttää yhtenäistä tapaa ja kriteeristöä. Muuten on vaarana, että kielitaitotason osoittaminen ei ole tasapuolista ja yhtenäistä ja hakijan oikeusturva voi vaarantua. Business Finland ehdottaa, että hallituksen esityksen luonnokseen lisättäisiin, että oppilaitosten tulisi käyttää kielitaidon tason arvioinnissa Eurooppalaisen kielitaidon tason viitekehystä (CEFR) ja määritellä läpinäkyvästi, mikä on vaadittava kielitaidon taso kussakin opinto-ohjelmassa.

Business Finland pitää hyvänä sitä, että opiskelijan oleskelulupa olisi mahdollista myös peruuttaa, mikäli luvan myöntämisen jälkeen selviäisi, ettei opiskelijan kielitaito ole riittävä opintojen suorittamiseksi. Olisikin hyvä arvioida, olisiko oppilaitoksilla velvollisuus ilmoittaa Maahanmuuttovirastolle opiskelijan puutteellisesta kielitaidosta.

Toimeentuloedellytystä koskevaa asetuksenantovaltuutussäännöstä ja sen perusteella säädettävää valtioneuvoston asetusta koskeva ehdotus

-

Muuta lausuttavaa esityksestä

-

Lindeman Laura

Business Finland - Work in Finland -yksikkö / Growth Services -palvelualue